

Školitelský posudek na diplomovou práci Petra Raunera

Před 12 lety jsem spolu se svým tehdejší školitelem Danielem Fryntou publikoval v *Biological Journal of the Linnean Society* práci o vztahu sociálního chování a pohlavního dimorfismu u gekončků, tedy gekonů čeledi Eublepharidae. Jednalo se o dost závažný doklad skutečnosti, že proti očekávání při mezidruhovém srovnání nekoreluje přítomnost samčích soubojů se směrem pohlavního dimorfismu ve velikosti těla (SSD), který odráží pouze velikost těla. Článek se stal docela populárním a je mou nejcitovanější prací. Později jsme do analýzy sexuálního dimorfismu, jeho příčin a korelátů přibrali i změny komplexity prekopulačního chování, tedy přítomnost námluv, a jejich možný zánik u druhů s většími samci a násilnou kopulací (s hypotézou „násilníci se nemusí dvořit“). Až v nedávné době však bylo možno získat materiál více druhů gekončků – mnohé před 12 lety nebyly ještě vůbec vědě známé - a též některé zajímavé druhy, u kterých jsme soudili, že samci ztratili samčí souboj, ale doklad o tom byl pouze literární, případně založený na velmi omezeném materiálu. Petrovým úkolem tak bylo zjistit přítomnost samčího chování u dříve nestudovaných či omezeně studovaných druhů a popis komplexity jejich prekopulačního chování pomocí jednoduchých behaviorálních testů a přistoupit ke kritické revizi našich hypotéz.

Petr se do práce pustil s nadšením, zvířata má rád a výborně s nimi pracuje, po celou dobu studia se o své experimentální objekty vzorně staral, behaviorální experimenty vykonával pečlivě a vytrvale. Výsledky jsou překvapivé a zajímavé: 1) perou se samci i u druhů, které jsme pokládali za mírumilovné, 2) komplexní předkopulační rituál patrně vymizel víckrát (či se víckrát vyvinul?), ale jeho přítomnost/nepřítomnost nekoreluje se změnami ve směru SSD, 3) SSD je stále nejlépe vysvětlen velikostí, ale jediný arboreální druh je významným ulítlíkem z jinak dosti těsného vztahu, a 4) extrémní dimorfismus donutil tento druh změnit jinak velmi konzervativní polohu při kopulaci. Tyto závěry provedené na unikátním srovnávacím materiálu jsou velmi cenné a určitě si zaslouží publikovat v některém pěkném behaviorálně-ekologickém či evolučním časopise. S výsledky jsem tedy spolu s Petrovým konzultantem Lukášem Kubičkou velmi spokojený a hodně jsme se z nich poučili, dávají mnoho podnětů k případné další komparativní práci.

Je však pro mne zcela nepochopitelné, proč Petr odložil statistickou analýzu dat a psaní práce až opravdu na nejzazší možný termín. Kdybych auditoriu řekl, kdy před termínem na práci skutečně začal pracovat, nikdo by mně nevěřil, ani já jsem nevěřil, že Petr práci stihne odevzdat. Navíc jsem v té době byl na dovolené a konzultant už vůbec neměl šanci do textu jakkoliv zasáhnout. Na kvalitě práce se to vše podepsalo. V úvodu jsou témata, která se rozbíhají do šíře přehledu o SSD, který je pak ale nutně poněkud povrchní, diskuse je příliš stručná a naopak jednotlivé zajímavé výsledky se v ní nedočkaly zasazení do obecnějšího rámce, případně k propojení s behaviorálně-endokrinologickými výsledky naší skupiny. V práci lze najít dva obrázky s nešťastnou legendou, ze které nejde poznat, které druhy Petr skutečně studoval, a kde pouze odhaduje stav znaku dle fylogenetické polohy druhu. Je opravdu škoda, že si na to Petr nenechal více času, zvláště proto, že i v tomto presu ukázal, že umí docela zručně psát text dávající smysl a má i zajímavé originální myšlenky.

S hodnocením práce jsem tedy na rozpacích. Hezké výsledky kontrastují s ukvapeným dokončením práce. I tak jsem ale přesvědčen, že diplomová práce je doporučitelná k obhájení a vzhledem k některým kladům, které u tohoto mému srdci blízkému tématu zastihují zjevné vady, ji doporučuji hodnotit jako

V Praze 9. 9. 2014

Doc. Mgr. Lukáš Kratochvíl, Ph.D.

Katedra ekologie PŘF UK